

Factsheet

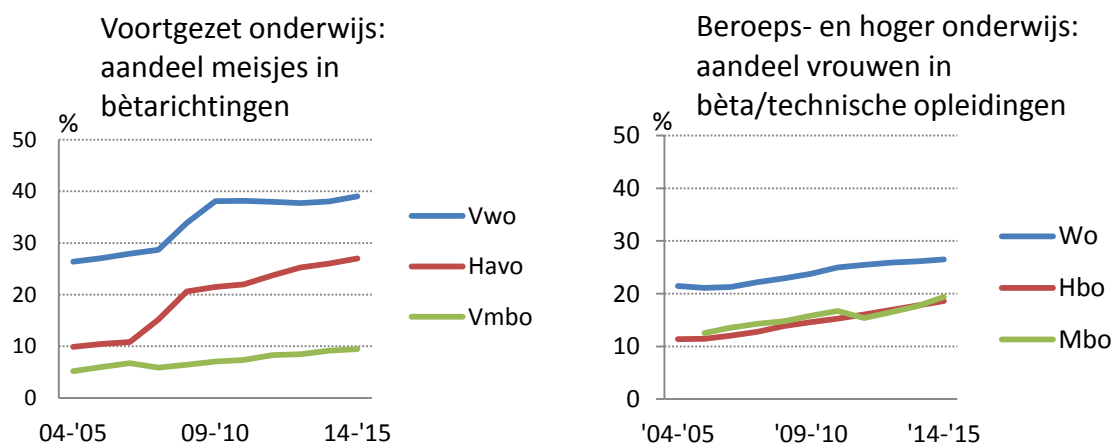
Meisjes en vrouwen in bèta, techniek en ICT

Nederlandse meisjes kiezen minder vaak voor opleidingen en beroepen in bèta-, technische- of ICT-richtingen dan jongens. Veel meisjes ontplooiën en benutten hun talenten niet optimaal. Dat is jammer voor deze meisjes. Maar ook om economische redenen is het belangrijk dat meer meisjes kiezen voor een professionele toekomst in bèta, techniek of informatie- en communicatietechnologie (ICT). Complexe maatschappelijke vraagstukken vragen om een veelheid aan creatieve zienswijzen en technologische oplossingen. De talenten van divers samengestelde groepen mensen (naar geslacht, leeftijd en etniciteit) zijn daarbij onmisbaar.

Hoeveel meisjes kiezen tegenwoordig voor een exact vakkenpakket? Hoeveel vrouwen stromen er na hun opleiding door naar een technisch beroep? Hoe staat het met de participatie van vrouwen in de traditionele 'mannensectoren'? In deze factsheet vindt u de feiten en cijfers over meisjes en vrouwen in bèta, techniek en ICT.

MEER MEISJES IN BÈTA/TECHNISCHE OPLEIDINGEN

Campagnes om meer meisjes voor bèta, techniek en ICT te interesseren hebben hun vruchten afgeworpen. De laatste decennia kiest een groeiend aantal meisjes in het voortgezet onderwijs voor natuur en techniek. Vooral binnen de havo is sprake van een spectaculaire groei: het aandeel meisjes binnen deze richtingen is in de afgelopen tien jaar meer dan verdubbeld.

Toelichting:

Vmbo: sector techniek

Havo en vwo: profiel natuur en techniek en techniek en natuur ongedeeld

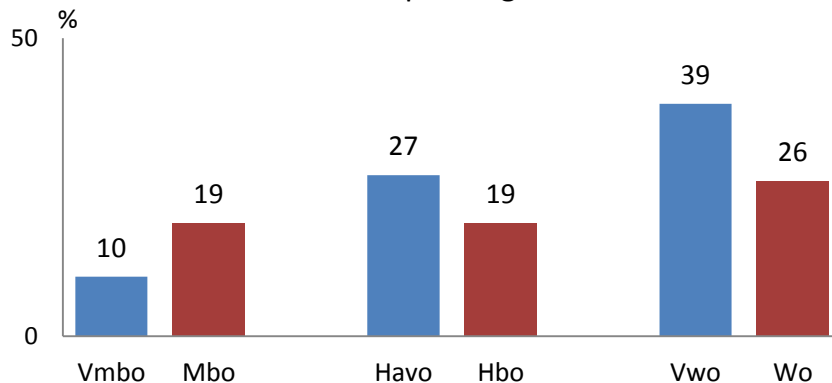
Hbo en wo: natuurwetenschappen en informatica

ACTUELE ONDERWIJSCIJFERS

Op het vmbo kiezen meisjes niet vaak voor techniek: slechts 10% van de leerlingen is meisje. Opvallend is dat zij op het mbo steeds vaker voor een technische richting kiezen: binnen deze opleidingen is inmiddels een op de vijf leerlingen een meisje.

De doorstroom vanuit havo en vwo laat een omgekeerd beeld zien: meisjes met het profiel natuur en techniek op havo of vwo kiezen daarna lang niet altijd een technisch of natuurwetenschappelijk vervolg in het hoger onderwijs. Hiermee wordt zichtbaar dat er sprake is van 'onbenut bèta-talent' onder hoogopgeleide vrouwen.

Aandeel meisjes en vrouwen in bètarichtingen en bèta/technische opleidingen, 2014/2015

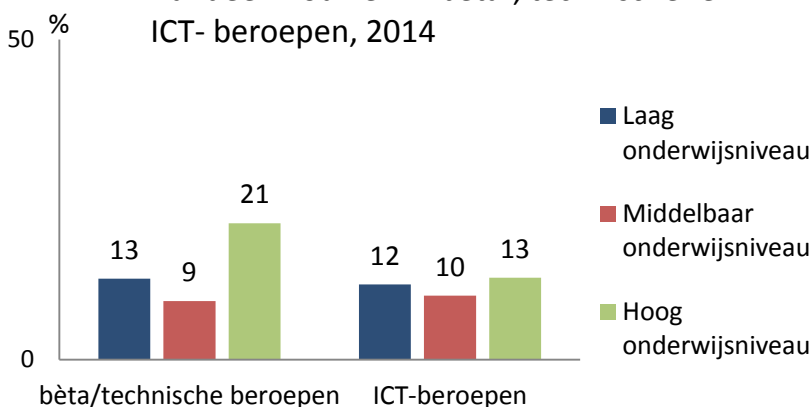
Toelichting: zie vorige twee grafieken

Meisjes met een niet-westerse herkomst kiezen overigens vaker voor bèta of techniek dan autochtone meisjes. Dit geldt vooral voor de beroepsopleidingen: in het mbo is een kwart van de techniekleerlingen met een niet-westerse achtergrond een meisje. In het hbo en wo is van de techniekstudenten met niet-westerse afkomst respectievelijk 22% en 29% vrouw.

ARBEIDSMARKT

Het aandeel vrouwen met een bèta/technisch of ICT-beroep loopt geen gelijke tred met het toegenomen aantal meisjes met een bèta/technische of ICT-opleiding. Onder hoogopgeleiden wordt het vrouwelijk talent relatief het beste benut: 21% van de hoogopgeleide technici is vrouw.

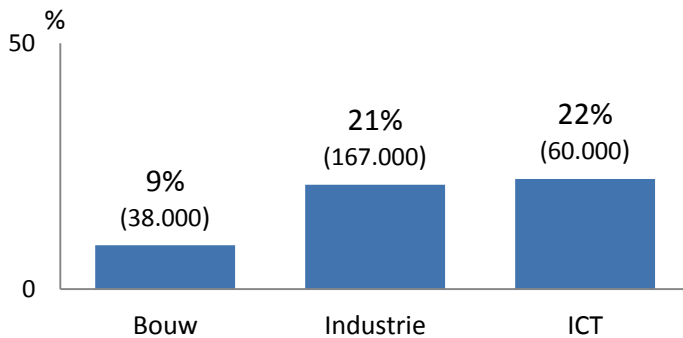
Aandeel vrouwen in bèta-, technische- en ICT- beroepen, 2014

Niet alleen in de technische beroepen, maar ook in de technische arbeidsmarktsectoren zijn vrouwen ondervertegenwoordigd. In de Bouwsector werken slechts 9% vrouwen, in de Industrie 21%. In de ICT-sector is het aandeel vrouwen 22%.

In deze percentages zijn overigens alle functies meegenomen (dus ook bijvoorbeeld administratieve krachten en personeelswerkers). De aantallen vrouwen met een technisch beroep en tevens werkzaam in een technische sector liggen lager.

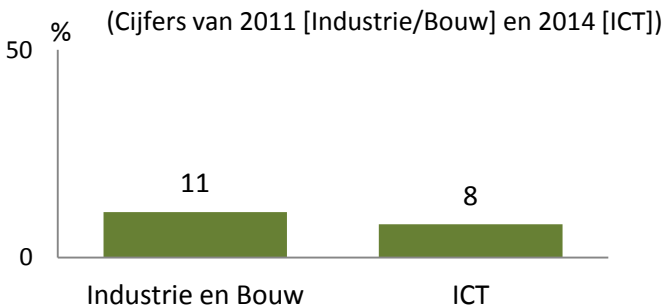
Aandeel vrouwen in technische- en ICT-sector

TOPFUNCTIES

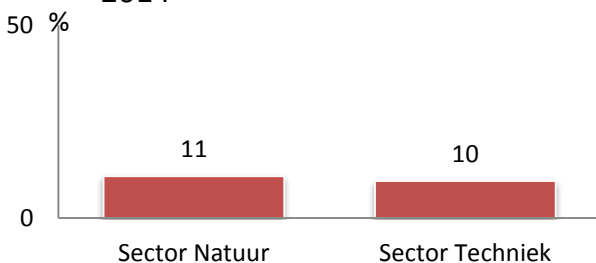
Vrouwen met een technisch of ICT-beroep stromen nog weinig door naar de hogere functiecategorieën. Zo is van de managers in de sectoren Industrie en Bouw slechts 11% vrouw (cijfers Industrie en Bouw zijn niet afzonderlijk beschikbaar). In de ICT slechts 8%.

Aandeel vrouwen in management

Aan de universiteiten is de doorstroming van vrouwen naar een hoogleraarsfunctie zeer laag in verhouding tot het aandeel vrouwelijke studenten en personeelsleden: 17% van de hoogleraren is vrouw. Binnen de sectoren Natuur en Techniek liggen deze percentages nog lager, respectievelijk op 11% en 10%.

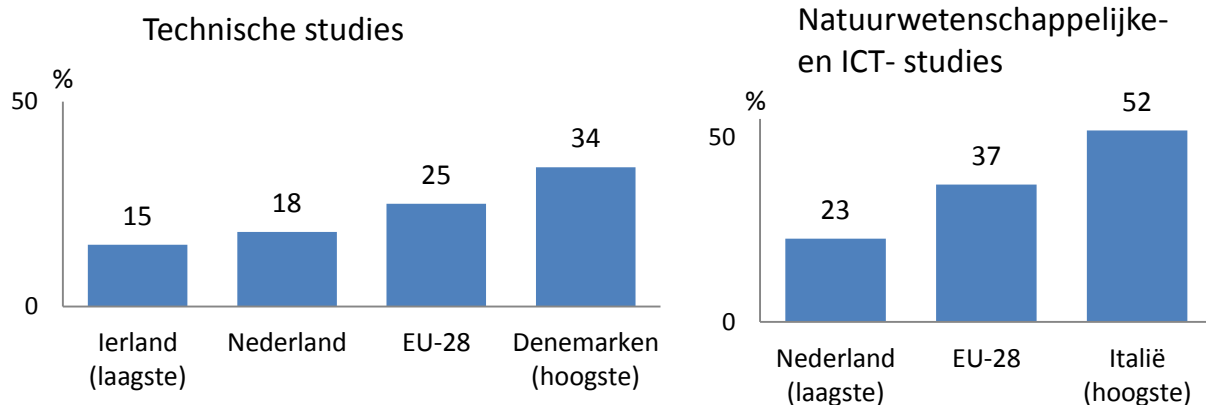
Aandeel vrouwelijke hoogleraren, 2014

EUROPA

Nederland loopt internationaal gezien achter wat de participatie van vrouwen in de bèta-/technische en ICT-opleidingen betreft. Een Europese vergelijking laat zien dat Nederland zich in de laagste regionen bevindt in de hogere technische studies (alleen Ierland kent een lager aandeel vrouwen) en de laagste plaats bezet in de hogere natuurwetenschappelijke en ICT-studies.

Aandeel vrouwen in natuur-/techniekstudies Hoger Onderwijs, Nederland en de EU (2012)

KANSEN VOOR VROUWEN

In Nederland heerst nog steeds het beeld dat bètawetenschappen, techniek en ICT terreinen van mannen zijn. Jongeren (m/v), maar ook docenten en ouders, hebben vaak een beperkt beeld van de beroepsmogelijkheden en kennen vaak ook geen vrouwen die in deze velden werken. Onzekerheid over hun talenten en onvoldoende ondersteuning van de omgeving weerhoudt nog veel meisjes om tijdens hun schoolloopbaan een exacte richting te kiezen.

De huidige arbeidsmarkt biedt juist veel kansen voor jonge mensen met een bèta/technisch of ICT-diploma. Naar verwachting zullen de carrièrekansen in deze beroepen verder toenemen. Willen vrouwen dezelfde kansen kunnen pakken als mannen, ligt er een taak voor ouders, mentoren, vakdocenten en decanen om meisjes te stimuleren voor een exacte richting te kiezen. Belangrijk daarbij is om meisjes zich eerst breed op techniek en ICT te laten oriënteren en vervolgens in te zoomen op opleidingen en beroepen. Dit geeft hen meer overzicht en een reëler beeld van de mogelijkheden voor de toekomst.

LITERATUUR

CBS Statline

LNVH (2012). *Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2012*. Beschikbaar via: <http://www.lnvh.nl/files/downloads/233.pdf>

Merens, A. en Van den Brakel, M. (red) (2014). *Emancipatiemonitor 2014*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau / Centraal Bureau voor de Statistiek.

Ministerie van Economische Zaken/ Platform Bèta Techniek (2015). *Monitor Techniekpact (juli 2015)*. Te raadplegen via www.kennisbankbetatechniek.nl

UWV (2015). *Arbeidsmarktbeschrijving Technische en ICT-beroepen* (september 2015). UWV www.vsnv.nl

Atria is het kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis.

Atria onderscheidt zich door kennis uit verschillende bronnen (bibliotheek, archief, onderzoek) te combineren en in te zetten voor maatschappelijke verandering. We doen onderzoek en geven advies aan uiteenlopende doelgroepen zoals beleidsmakers, politici, maatschappelijke organisaties, wetenschappers en studenten. Ook stimuleren we het maatschappelijke debat.

Iedereen die interesse heeft in emancipatiethema's in heden en verleden is welkom in Atria's bibliotheek, het archief en op de website. We bezitten een zeer uitgebreide collectie over de geschiedenis van de vrouwenbeweging en over de ontwikkelingen van het emancipatiebeleid, nationaal en internationaal.

Atria levert een bijdrage aan de emancipatie van vrouwen, in al hun verscheidenheid.

www.atria.nl

VHTO, Landelijk expertisebureau meisjes/vrouwen en bèta/techniek

VHTO zet zich in om de participatie van meisjes en vrouwen in bèta, techniek en ICT te vergroten. Nederlandse meisjes kiezen minder voor opleidingen en beroepen in bèta, techniek of ICT dan jongens. Dat terwijl meisjes vaak wel talent hebben voor bèta/technische vakken. VHTO levert een bijdrage aan meer diversiteit door activiteiten te organiseren met onderwijsinstellingen, bedrijven en de overheid en richt zich daarbij op de hele keten: van primair onderwijs, voortgezet onderwijs, bèta/technische en ICT-opleidingen in het middelbaar beroeps- en het hoger onderwijs tot en met de arbeidsmarkt.

www.vhto.nl